

Kamila Jedličková: *Komentovaný překlad vybraných povídek Angely Carterové*

Bakalářská práce

Posudek vedoucího práce

Předložená bakalářská práce ve svém záměru kombinuje dvě základní dovednosti dobrého anglisty – schopnost interpretovat literární text a schopnost adekvátně převést tento literární text z angličtiny do jiného jazyka, v tomto případě češtiny. Domnívám se, že toto propojení teoretických znalostí a schopností a praktických dovedností je u českého absolventa jedním ze žádoucích společenských cílů, a proto musím hodnotit rozhodnutí K. Jedličkové vytvořit takovouto práci a otestovat si obě stránky svého dosavadního vzdělání za velmi adekvátní.

Práce je strukturovaná logicky: nejprve jakýmsi slovníkovým způsobem představí pozici autorky v rámci britské literatury, ale také v českém kontextu, včetně odezvy na existující překlady jejích povídek a románů do češtiny. Poté se zabývá charakteristikou textů, které jsou zvoleny pro překlad, následuje český překlad dvou dosud nepřeložených povídek *The Executioner's Beautiful Daughter* a *The Smile of Winter*, komentář objasňující překladatelská rozhodnutí a řešení, a na závěr, jako příloha, je zařazeno originální znění přeložených textů.

Nutno konstatovat, že obě povídky (tak jako valná část autorčiny tvorby) jsou z jazykového hlediska poměrně obtížné a že i zkušený překladatel by na nich mohl snadno ztroskotat. Je tedy třeba ocenit studentčinu odvalu, s níž si zvolila právě takové texty, ale jinak nemá asi valný význam její překladatelský pokus detailněji a kritičtěji rozebírat. Jde o překlad slušný, místy velmi vynalézavý a citlivý, nicméně se v něm odráží řada začátečnických rysů, které odstraní jedině bohatší překladatelská praxe. Je také nesnadné stanovit, kde překlad podléhá až příliš vlivu originálu a kde záměrně a cíleně sahá k ozvláštňujícím prostředkům, které by byly ekvivalentní autorčinu zacházení s jazykem.

O kvalitě bakalářské práce by měly svědčit spíše ostatní části, tj. teoretické rozbory. Zde se myslím projevuje větší míra omezení než u samého překladu. Studentka se při své snaze o charakteristiku textů uchyluje spíše k popisnosti než skutečné interpretaci, která by odhalila, co je v textech vskutku funkční, a tedy vytvářející jejich základní význam, a kde může překladatel původní text bez obav modifikovat. Toto je v předloženém výkladu spíše naznačeno než důsledně metodologicky prováděno. Výsledkem jsou pak zobecňující závěry jako „celý děj tak působí na čtenáře aktuálněji a dramatičtěji“. Škoda, že zůstalo nevyužito velmi případné tvrzení o první povídce, jejíž text „může případně dávat prostor i různým možnostem interpretace“. (15)

V komentáři k překladu se potom projevuje opačná tendence. Jednak je patrně zbytečné poukazovat na základní formální rozdíly mezi anglickou a českou jazykovou strukturou, které platí pro jakýkoli překlad z angličtiny do češtiny, jednak by se měla postihnout koncepce, s níž je překlad vytvářen. Místo toho se však studentka soustřeďuje povytce na jednotliviny, tj. jak si poradila s jednotlivými obtížnějšími výrazy. Málo zodpovězeno zůstává, proč právě takové a ne jiné řešení (kromě toho, že to v češtině lépe, což je ryze subjektivní postoj, a tedy i postoj vágní). Konkrétně: u výrazu „the blackness of negation“ argumentuje autorka, že při svém řešení „černota vraždy“ dala přednost čtivosti a srozumitelnosti. Toto se týká popisu katovy masky, ale sám kat přece nebývá spojen s vraždou, respektive poprava se nedá nazvat vraždou. Případnější by tedy bylo překládat „negation“ například jako „nicota“ (tj. „nebytí“), neboť „negation“ má velmi široký významový rejstřík a může zahrnovat i popření lidskosti,

kteřé nutně katovské řemeslo provází (zvláště když kat musí popravit vlastního syna a navíc ještě incestně zneužívá dceru). Řešení takových výrazů, jako byl zvolený příklad, by tedy mělo být důkladněji promyšleno a mělo by vycházet z hlubšího porozumění textu.

Bakalářskou práci Kamily Jedličkové doporučuji k obhajobě a vzhledem k uvedeným skutečnostem předběžně navrhuji, aby byla hodnocena známkou **velmi dobře**.

PhDr. Zdeněk Beran, Ph.D.

Praha 28. 8. 2018